

INTEGRIRANI STUDIJ FIZIKE, TUNING PROJEKT

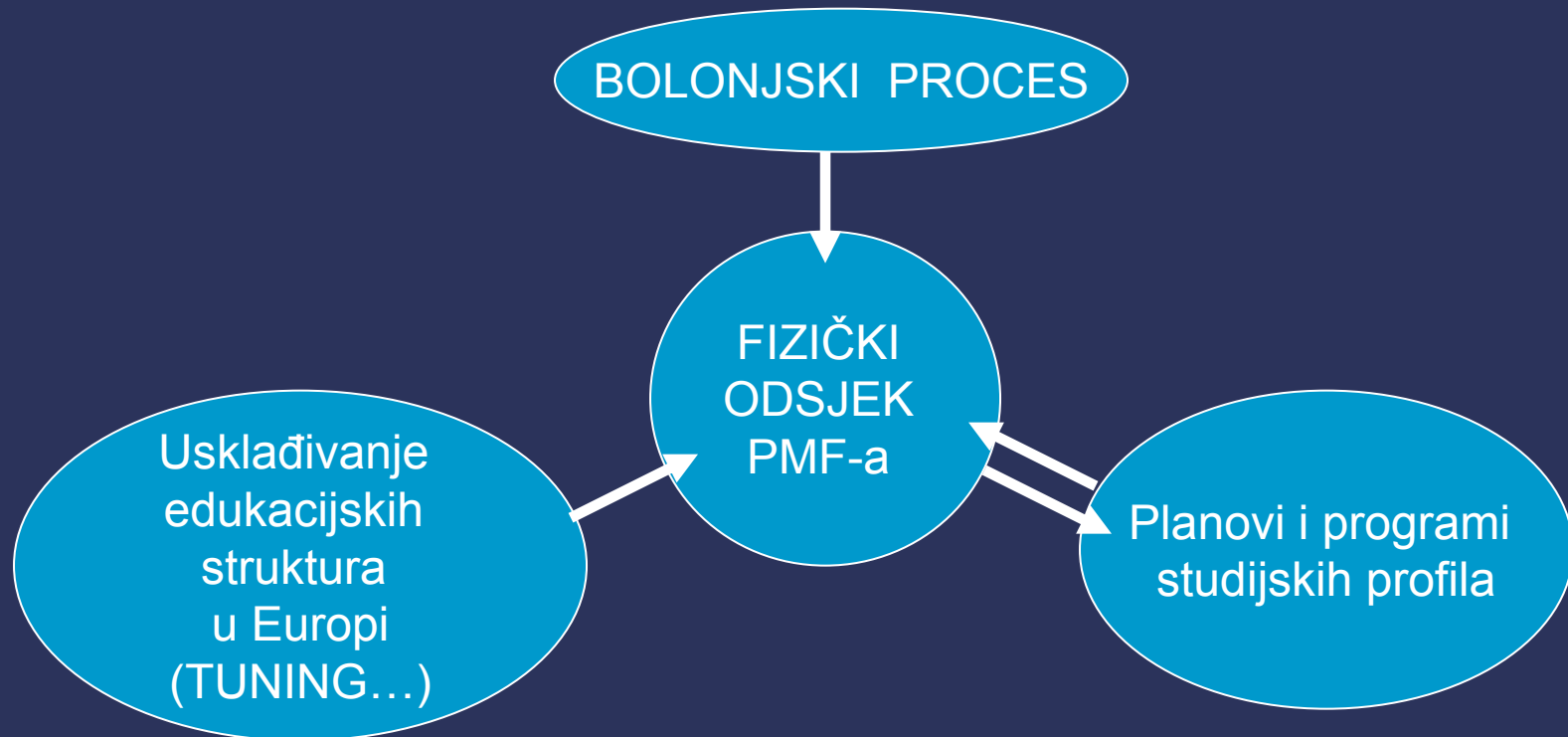
Prof.dr.sc. Miroslav Furić

Fizički odsjek

Prirodoslovno-matematički fakultet

UVOD

Naslov uključuje integrirani studij i *Tuning* projekt.
Obrazloženje sinteze ova dva različita sadržaja slijedi
zajedno s njihovim odnosom s Bolonjskim procesom.

INTEGRIRANI STUDIJ FIZIKE: ZAŠTO ?

BOLOGNA (3+2) ILI 5 ?

PLANOVI I PROGRAMI
STUDIJSKIH PROFILA
FIZIČKOG ODSJEKA

TEMELJNO POZNAVANJE STRUKE +
SPECIJALISTIČKO (TRŽIŠNO) ZNANJE +
IZRADA ZAVRŠNOG RADA

Nije realno izvodljivo u tri godine!

Dodatno:

većina se opredjeljuje nakon tri godine za nastavak;
završni rad krajem treće godine predstavlja za njih usporenje

Odluka fizičkog odsjeka: integrirani petogodišnji studij

Suglasno tome načinjeni planovi i programi.

U realnosti nastojalo se dotadašnje stvarno vrijeme studiranja smanjiti sa tada postojećih 7 godina na realno ostvariv period od 5 godina.

TUNING...

- Odbacivanje tvrde uniformiranosti
- Uvažavanje postojanja različitosti među europskim centrima
- Različitosti postoje i u S.A.D.
- Primjerenije je provoditi usklađivanje u smislu da se osigura zajednička domena bitnih sadržaja svake struke.
- Zadržati postojanje razlika u specifičnim izvrsnostima institucija
- Zadržati postojanje razlika obrazovnih modela realizacije
- Generalni dokument o tuningu na hrvatskom jeziku pristupačan preko sveučilišta
- Za struku fizika, kao i za još nekoliko struka postoje specijalizirani tuning dokumenti

Tuning projekt upotrebljava specifični rječnik, koji treba upoznati. Rječnik je sastavni dio sveučilišnog teksta na hrvatskom jeziku.

TUNING...

Tuning

Tuning
Educational
Structures
in Europe

Reference
Points for the
Design and
Delivery of
Degree
Programmes
in **Physics**

Education and Culture DG
Life Long Learning

OČEKIVANI ISHODI OBRAZOVANJA (EXPECTED LEARNING OUTCOMES)

- Tvrdnje akademskog osoblja o tome što se očekuje da student zna, razumije i/ili je sposoban pokazati poslije završetka učenja.
- Očekivani ishodi se prate vrednovanjem.
- Ishodi + vrednovanje rezultiraju u dodjeli ECTS bodova

DIMENZIJE DUBLINSKIH DESKRIPTORA

- A. Znanje i razumijevanje
- B. Primjena znanja i razumijevanja
- C. Stvaranje prosudbi
- D. Komunikacijske sposobnosti
- E. Sposobnost učenja

Navedena slova abecede predstavljaju skraćenice (kodove) za brzu kategorizaciju doprinosa predmeta učenja. Dodatna koordinata dublinskih deskriptora su ciklusi (dodiplomski, diplomski, doktorski)

SADA SLIJEDI RADNI DIO SPECIFIČAN ZA FIZIKU

- Europska karakterizacija profila profesije fizičar
- Očekivani obrazovni ishodi u fizici
- Veza obrazovnih ishoda i kompetencija

KARAKTERISTIKE FORMIRANOG FIZIČARA

- Visoke matematičke i eksperimentalne sposobnosti
- Njegove su kompetencije razdijeljene u generičke (općenito primjenljive) i specijalističke
- Fizičar ima fleksibilan um i može se suočiti s novim, vrlo kompleksnim problemom
- Proces učenja je kumulativan s jasno definiranim prioritetima za napredovanje u studiju i jasno definiranim poretkom učenja predmeta
- U fizici je i u obrazovanju i u istraživanju vrlo naglašena međunarodna suradnja; mobilnost stoga igra posebnu ulogu

ISHODI OBRAZOVNOG PROCESA PREMA *TUNING* DOKUMENTU ZA POLJE FIZIKE U PRVOM CIKLUSU

- Znanje osnovne matematike na sveučilišnom nivou, što uključuje matematičke metode fizike, računarstvo i numeričku analizu
- Znanje mehanike, titranja i valova, termodinamike, elektromagnetizma i elemenata kvantne fizike
- Poznavanje eksperimentalnih metoda
- Poznavanje osnovnih metoda u teorijskoj fizici: analitička mehanika, klasični elektromagnetizam, relativnost, teorijski elementi kvantne mehanike, statistička fizika
- Znanje temelja moderne fizike (atomske, nuklearne, subnuklearne, fizike čvrstog stanja, astrofizike)
- Izrada malog fizikalnog projekta
- Drugi bitni elementi zavisno o instituciji (Priprema laboratorijskog izvješća, aktivno učešće u seminaru)
- Dodatno znanje u nestandardnim aktivnostima (podučavanje, razvoj vještina...)

ISHODI ZA DRUGI CIKLUS

- Napredno znanje teorijske fizike u gore spomenutim predmetima
- Duboko poznavanje matematike i računarskih algoritama
- Znanje specijaliziranog (za kandidata centralnog) dijela moderne fizike
- Znanje eksperimentalnih metoda na naprednom stupnju (instrumentacija, analiza podataka, znanstvena metodologija i etika)
- Završni projekt u fizici
- Dodatni elementi specifični za instituciju (priprema izvješća o istraživanju, aktivni doprinos u seminaru)
- Dodatno znanje o nestandardnim područjima
- Znanje predmeta koje je student izabrao potpuno slobodno

EUROPSKO PREDVIĐANJE ZAPOŠLJAVANJA FIZIČARA NAKON DRUGOG CIKLUSA I/ILI INTEGRIRANOG STUDIJA

- Istraživači pri sveučilištima istraživačkim i industrijskim institutima
- Zapošljavanje u industriji: mikroelektronika, programiranje, telekomunikacije, optoelektronika, optika, materijali ...
- Fizičari u medicini
- Profesori srednjih škola
- Metereolozi, geofizičari, oceanolozi
- Banke
- Osiguravajuća društva
- Konzultanti ...

GENERIČKE KOMPETENCIJE FIZIČARA (PREMA EUROPSKOJ FIZIČARSKOJ AKADEMSKOJ ZAJEDNICI)

1. Temeljno poznavanje polja
2. Sposobnost analize i sinteze
3. Sposobnost učenja
4. Kreativnost
5. Sposobnost primjene znanja
6. Prilagodljivost
7. Kritičke i samokritičke sposobnosti
8. Temeljno poznavanje profesije
9. Istraživačke sposobnosti
10. Interdisciplinarnost
11. Komuniciranje
12. Etičko držanje
13. Sposobnost održavanja dobrih odnosa
14. Drugi jezik
15. Računarstvo
16. Sposobnost donošenja odluka

U općem dokumentu o projektu *Tuning* za cijelu Europu se konstatira da navedeni poredak generičkih kompetenciji kako su ga postavili sveučilišni profesori ne korelira popuno s poretkom prioriteta poslodavaca.

Europski dokument za fiziku nema poredak prioriteta poslodavaca.

Stoga se indikacija o gledištima poslodavaca može naslutiti samo iz globalnih indikatora za sve. Ta su gledišta navedena u dokumentu o *Tuningu* pri Sveučilištu.

ODNOS EUROPSKIH STANDARDA I POSTOJEĆIH OBRAZOVNIH SHEMA NA FIZIČKOM ODSJEKU PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKOG FAKULTETA

- 1) Usporedbom javno objavljenih planova i programa Fizičkog odsjeka s europskim standardima za ishode obrazovnog procesa može se vidjeti globalna usklađenost.
- 2) U slijedećem razdoblju moguće je ovaj globalni zaključak provjeravati predmet po predmet.
- 3a) Metodologija provjere znanja nije u Europi usklađena. U Irskoj postoji kao jedan ekstrem „ *External examiner*“ .
- 3b) Na Fizičkom odsjeku je prisutan također spektar metoda ispitivanja.
- 3c) Bolonjski proces favorizira kontinuirano praćenje napretka studenta. No to kontinuirano praćenje ne garantira trajno usvajanje najbitnijih zaključaka, u kojem smjeru su postavljeni ozbiljni završni usmeni ispiti i njihova najekstremnija varijanta američki „ *Qualifying exam*“ na završetku , doduše, poslijediplomskog studija.
- 3d) U slijedećem razdoblju se može raditi na harmonizaciji metoda ispitivanja najprije odsjeka, a zatim i šire.

ODNOS EUROPSKIH STANDARDA I POSTOJEĆIH OBRAZOVNIH SHEMA NA FIZIČKOM ODSJEKU PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKOG FAKULTETA

4a) Na Fizičkom odsjeku, a slično i na cijelom Fakultetu manjka ozbiljna komunikacija s poslodavcima završenih studenata, a i sa završenim studentima našeg fakulteta.

U slučaju fizike postoji i prirodna poteškoća u činjenici da mnogi završeni studenti odlaze izvan Hrvatske.

4b) Američka Sveučilišta održavaju vezu sa svojim bivšim studentima. Zapravo dio financijske potpore aktivnostima sveučilišta i od njih se stvara.

4c) Bilo bi dobro da Prirodoslovno-matematički fakultet (dok se Sveučilište jače ne integrira) otvori Ured za kontakte s svojim svršenim studentima.

4d) Ured bi mogao objavljivati periodičke publikacije u kojima se opisuju kretanja završenih studenata spominjući njihova posebna postignuća, nagrade i priznanja.

Taj bi ured mogao povremeno anketirati završene studente i prikupljati njihove sugestije za unapređenje nastave.